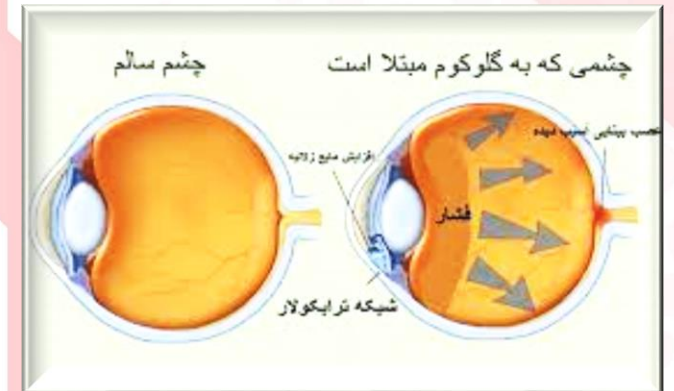

گلوکوم (آب سیاه)

عصب بینایی قسمتی از چشم است که تصاویر را از چشم به مغز انتقال می دهد و گلوکوم یا آب سیاه یکی از بیماری های مربوط به این عصب است. وقتی عصب بینایی دچار آسیب شود، محدودیت در میدان بینایی ایجاد و میدان بینایی تنگ می شود (بدون تأثیر بر دید بیمار). تا زمانی که آسیب عصب شدید نباشد ممکن است این نقاط بیماری قابل تشخیص نباشند، ولی به تدریج و با پیشرفت بیماری کل میدان بینایی تخریب شده و دید در مرحله انتهایی کاهش می یابد ، تا جایی که اگر کل عصب تخریب شود، نابینایی کامل حاصل می شود.

راه اصلی در تشخیص زودرس بیماری ، جهت جلوگیری از آسیب عصب بینایی منتج از بیماری گلوکوم ، معاینه توسط چشم پزشک است.

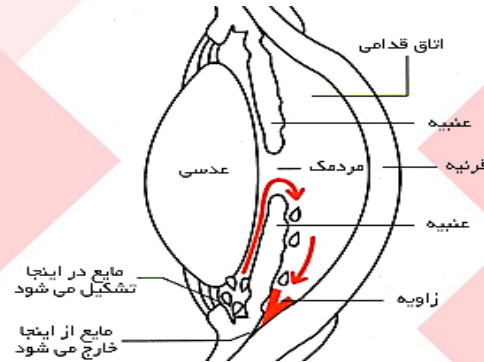
علل ایجاد گلوکوم

مایع شفافی که زلالیه نامیده میشود در قسمت قدامی چشم در گردش است. در طول شبانه روز مقدار ثابتی از این مایع تولید و بداخل چشم ترشح شده و به موازات آن از یک سیستم تخلیه میکروسکوپی از چشم خارج می شود. چون چشم یک سیستم بسته است اگر مسیر های تخلیه زلالیه که در زاویه چشم (زاویه بین عنبیه و قرنیه) قرار دارند مسدود شود مایع اضافی نمی تواند از چشم خارج و بنابر این فشار داخل چشم افزایش یافته و باعث تخریب عصب بینایی می شود.

انواع شایع بیماری گلوکوم

گلوکوم زاویه باز:

شایعترین نوع گلوکوم است. خطر ایجاد گلوکوم زاویه باز با افزایش سن بیشتر می شود. حدود ۲ درصد افراد بالای ۴۵ سال مبتلا به این بیماری هستند که ممکن است از آن بی خبر باشند. زاویه خروجی که محل تخلیه مایع زلالیه است به مرور زمان کارآیی اش را از دست می دهد و فشار داخل چشم به تدریج افزایش می یابد.

در بعضی از بیماران ، عصب بینایی حتی به فشارهای طبیعی نیز حساس می شود و در خطر تخریب قرار می گیرد. بطور مشخص گلوکوم زاویه باز در مراحل اولیه هیچ علامت قابل تشخیصی برای بیمار ندارد و حتی بینایی طبیعی است. وقتی عصب بینایی دچار آسیب بیشتری می شود و میدان بینایی بیمار شروع به تنگ شدن می کند ، بیمار معمولا در فعالیت های روزانه اش متوجه این محدودیت نمی شود تا زمانیکه عصب بینایی بصورت قابل ملاحظه ای آسیب ببیند و کاهش دید در مرحله انتهایی ، بیمار را متوجه بیماری خود می کند. اگر تمام فیبرهای عصب بینایی از بین برود، نابینایی حاصل می شود.

گلوکوم با زاویه بسته :

در بعضی چشم ها عنبیه (قسمت رنگی چشم) بسیار نزدیک به محل تخلیه مایع زلالیه در زاویه چشم قرار می گیرد. این چشم ها اغلب کوچک و مبتلا به دوربینی هستند. گاهی ممکن است عنبیه بیشتر به جلو آمده و زاویه را کاملا ببندد. در نتیجه مایع زلالیه نمی

تواند از چشم خارج شود ، فشار داخل چشم سریعاً بالا رفته و ایجاد حمله حاد زاویه بسته را می نماید.

گلوکوم شدید

گلوکوم ابتدایی،

گلوکوم متوسط

دید سالم

علائم گلوکوم زاویه بسته حاد شامل موارد زیر است :

تاری دید ، درد شدید چشم ، سردرد ، دیدن هاله رنگین کمان اطراف نور ، تهوع و استفراغ.

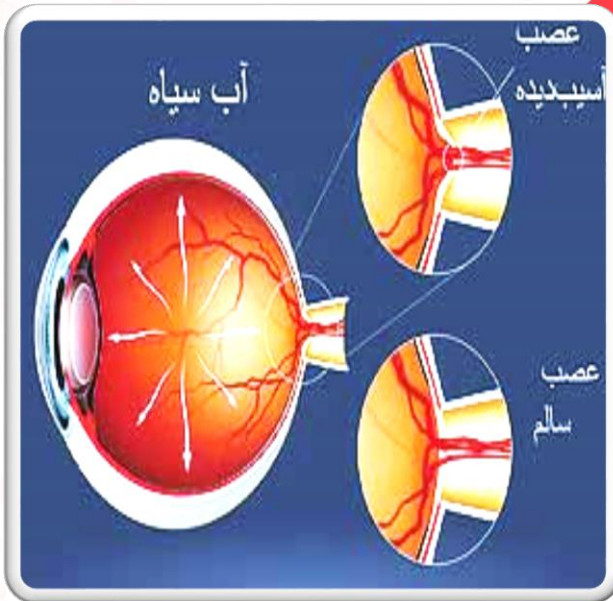
این وضعیت یک اورژانس چشم پزشکی است و اگر هر یک از علائم فوق بروز کند ، بیمار بایستی سریعاً به چشم پزشک مراجعه نماید، زیرا در صورت عدم درمان به موقع ممکن است منجر به نابینایی شود.

در ۲/۳ افراد دچار گلوکوم با زاویه بسته ، بیماری به صورت مزمن ظاهر می کند. در این حالت علائم بیماری به کندی بروز می کند و علائم حاد وجود ندارد و علائم مشابه گلوکوم زاویه باز پیشرفت می کند.

مهمترین عوامل خطر عبارتند از :

افزایش سن، سابقه فAMILIAL گلوکوم ، آسیب های چشمی قبلی ، قرنیه نازک ، بیماری های عمومی مانند دیابت و میگرن و افرادی که دارای فشارخون خیلی بالا هستند نیز مستعد بیماری گلوکوم هستند.

گلوکوم

داروهای های گلوکوم اگر چه باعث حفظ بینایی می شوند ولی ممکن است عوارض ذیل را داشته باشد :

تغییر در ضربان قلب ، تغییر در میزان انرژی ، تنگی نفس (بخصوص در بیماران دچار آسم یا آمفیزم) ، خشکی دهان ، احساس سوزش، خارش و قرمزی چشم و پوست اطراف آن، رشد بیش از حد مژه ها، تاری دید و تغییر رنگ چشم. تمام داروها می توانند عارضه داشته و یا با سایر داروها تداخل داشته باشند و بنابر این مهم است که شما لیستی از داروهایی که بطور مرتب استفاده می کنید تهیه نموده و به پزشک خود نشان دهید.

جراحی با لیزر

جراحی با لیزر برای انواع مختلف گلوکوم توصیه می شود. در گلوکوم زاویه باز محل تخلیه مایع زلالیه بطور مستقیم با لیزر (ترابکولوپلاستی) مورد هدف قرار می گیرد. در گلوکوم زاویه بسته توسط لیزر سوراخی در عنبیه (ایریدوتومی) ایجاد می شود تا مسیر خروج زلالیه را بهبود بخشد.

گاهی برای جلوگیری از پیشرفت آسیب عصب بینایی جراحی لازم می شود. در این صورت چشم پزشک یک راه جدید برای تخلیه زلالیه از چشم ایجاد می کند. معمولاً عمل جراحی گلوکوم مانند اعمال جراحی با لیزر بطور سرپایی انجام می گیرد.

WWW.RAZIEYECLINIC.IR

تهران ، میدان ونک، خیابان گاندی جنوبی،

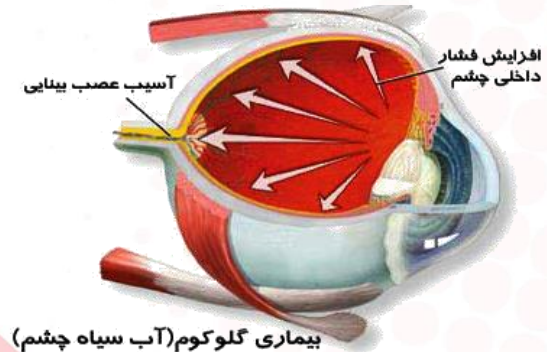
خیابان هفتم (پالیزوانی)، شماره ۲۴

تلفن : ۸۱۰۳۵۰۰۰ - ۸۱۰۳۴

واحد آموزش پرستاری

تشخیص گلوکوم

معاینات ادواری توسط چشم پزشک بهترین راه تشخیص گلوکوم است. غربالگری گلوکوم که فقط شامل اندازه گیری فشار چشم باشد برای تشخیص گلوکوم کافی نیست تنها راه مطمئن برای تشخیص گلوکوم معاینه چشم پزشکی است. در طی ارزیابی ، چشم پزشک با اندازه گیری فشار چشم (تونومتري)، معاینه زاویه چشم (افتالموسکوپي) ، ارزیابی دید محیطی با میدان بینایی (پریمتری) و انجام OCT سر عصب باصره تشخیص می دهد که آیا بیمار مبتلا به گلوکوم بوده و نیاز به درمان دارد یا آنکه بایستی به صورت مرتب از نظر گلوکوم پیگیری شود.

بیماری گلوکوم (آب سیاه چشم)

درمان گلوکوم

به عنوان یک قانون ، آسیب عصب بینایی که به وسیله گلوکوم ایجاد می شود (بجز در بچه ها) قابل برگشت نیست . قطره های چشمی ، داروهای خوراکی ، لیزر و جراحی برای پایین آوردن فشار داخل چشم و مهار تخریب بیشتر عصب بینایی بکار می روند و برآسیب ایجاد شده از قبل تاثیری ندارند. گاهی لازم است بیمار برای پیشگیری از آسیب به عصب بینایی تا آخر عمر قطره های پایین آورنده فشار خون را استفاده کند.

داروها

بیماری گلوکوم معمولاً با قطره های چشمی کنترل می شود. این داروها فشار را با کاهش تولید زلالیه یا با افزایش خروج مایع زلالیه پایین می آورند. هیچگاه بدون مشورت با چشم پزشک خود ، دارو را قطع نکنید و یا تغییر ندهید.